

„KAPASZKODÓ II!”

Rögös úton helyes irányba

Mediáció • Kapcsolatügyelet

Készült:

**a Pálos Károly
Szociális Szolgáltató Központ és
Gyermekjóléti Szolgálat megbízásából
a Rubeus Egyesület támogatásával**

9700 Szombathely, Széll Kálmán u. 4.
Tel. és fax: + 36 (94) 505-281
E-mail: szocialis94@paloskaroly.hu
Honlap: www.szszkpszhely.hu

Összeállította:
Balogh Ilona mediátor

MI IS AZ A MEDIÁCIÓ, ÉS MI A CÉLJA?

A mediáció - azaz közvetítői eljárás, egy olyan konfliktuskezelési módszer, amelynek során egy harmadik, semleges fél – a mediátor, azaz a közvetítő – segít abban a feleknek, hogy megtalálják a mindkettőjük számára elfogadható megoldást, megegyezést. A mediációs ülések során a felek elmondhatják az ügygel kapcsolatos önálló véleményüket, érzéseiket. A felek egyenlő eséllyel vesznek részt benne, mert mindenkinek lehetősége van a saját szemszögéből elmondani, hogy hogyan látja az adott helyzetet és mi lenne számára az elfogadható megoldás. Célja, hogy a mediátor segítségével eljuthassanak odáig, hogy mindkét fél számára megfelelő és betartható megállapodás jöhessen létre hatósági eljáráson kívül.

KI FORDULHAT MEDIÁTORHOZ?

Bárki, aki úgy érzi, hogy egy konfliktushelyzet megoldásában elakadt és szeretné igénybe venni egy szakember segítségét egy vitás helyzet megoldása, kölcsönösen elfogadható egyezség létrehozása érdekében.

Mindenki, akinek szándékában áll részt venni egy olyan informális, hivatali eljárásoktól mentes, bizalmi légkörben lefolytatott, a vitás helyzet megoldására fókuszáló beszélgetésen - azaz mediáción - amelyben egy pártatlan segítő (a mediátor) közreműködésével rendezheti sérült kapcsolatát, vitáját, nézeteltérését.

MILYEN ESETEKBE ALKALMAZHATÓ A MEDIÁCIÓ?

Az élet bármely területén, ahol bármilyen jellegű vitás helyzet, konfliktus, ellentét kialakulhat és a vitában állók motiváltak, nyitottak arra, hogy ezt megoldják. Lehet közvetítői eljárást alkalmazni párkapcsolati, válási, gyermekelhelyezési, gazdasági, munkaügyi, büntetőügyi esetekben, vagy például lakóközösségek, iskolai közösségek között fennálló ellentétek megoldásához.

A KÖTELEZŐ MEDIÁCIÓRÓL

Létezik kötelező közvetítői eljárás is, amelynek szabályait a közvetítő tevékenységről szóló 2002. évi LV. törvény szabályozza. A bíróság vagy hatóság kötelezheti a feleket arra, hogy közvetítői eljárást vegyenek igénybe, a közvetítővel együttműködjenek és az első közvetítői megbeszélésen közösen vegyenek részt.

Fontos hangsúlyozni, hogy hazánkban a kötelezés kizárólag az első közvetítői megbeszélésre vonatkozik és ez a feleket nem kötelezi arra, hogy végig részt vegyenek egy közvetítői (mediációs) eljárásban.

A bírósági eljárást megelőző, kötelező mediáció jelenleg nincs Magyarországon.

A közvetítés önkéntes eljárás, azonban a szülői felügyelet és az érintett gyermekkel való kapcsolattartás rendezése iránti hatósági gyermekvédelmi eljárásban, bírósági perben a felek kötelezhetők arra, hogy mediációs eljárásban vegyenek részt. A gyámhatóság, vagy bíróság a közvetítői eljárást olyan esetekben kezdeményezi, ha a felek olyan elmergesedett viszonyban állnak egymással, hogy emiatt már nem képesek egymással kommunikálni és a vitájukat önállóan rendezni. A mediációs eljárás és a mediátor abban segíthet ilyenkor, hogy - mindenekelőtt az érintett gyermek érdekét szem előtt tartva - igyekezzen mindenki számára elfogadható és betartható megoldást találni.

A fenti eseteken kívül még a házasság felbontása iránti perekben is van a bírónak lehetősége arra, hogy közvetítői eljárásra ajánlja a feleket, azonban ilyen esetekben nincs kényszer a felek részéről a közvetítőhöz fordulásra.

MI A MEDIÁTOR SZEREPE A FOLYAMATBAN?

A mediátor egy független harmadik személy, egy pártatlan segítő szakember a folyamatban. Feladata a felek közötti kiegyensúlyozott kommunikáció irányítása, mellyel az érintett feleket segíti az álláspontok közelítésével az általuk kölcsönösen elfogadható megoldás megtalálásához. Nem képviseli egyik fél érdekeit sem, nem ő oldja meg a problémát, nem bíraskodik, nem hoz döntést, ítéletet. A mediáció során minden résztvevőt – így a mediátort is – titoktartás kötelez arra, hogy az üléseken elhangzottak az érintettek között maradjanak.

HOGYAN ÉPÜL FEL A MEDIÁCIÓS FOLYAMAT?

A mediátort megkeresheti önálló elhatározásból bármelyik érintett fél, vagy a kötelező eljárásoknál a gyámhatóság, vagy bíróság kéri fel a mediátort. Ezek után a mediátor feladata az időpontok egyeztetése és a tájékoztatás az eljárás menetéről. Amennyiben a felek elfogadják a közvetítői eljárásban való részvételt – amely önkéntes döntés –, akkor kezdődik meg a tényleges mediációs folyamat. Az ülések során mindkét félnek lehetősége van elmondani saját nézőpontját, feltenni kérdéseit a másik felé, ugyanakkor köteles a másik félnek ugyanezen lehetőségeket megadni. A mediátor irányításával közösen kidolgozzák az adott problémára a mindenki számára elfogadható megoldást és megállapodnak, hogy ki mit vállal a közös cél elérése érdekében. Ha a folyamat idáig sikeresen zajlik, akkor a megállapodást írásba foglalják. Az így létrejött dokumentumot a hatóság elfogadja, és figyelembe veszi az abban foglaltakat. Amennyiben mégsem sikerül megállapodni a mediáció során, úgy az ügy a továbbiakban hatósági vagy peres eljárásban folytatódik.

MIÉRT MÁS A MEDIÁCIÓ, MINT A HATÓSÁGI ELJÁRÁSOK?

A közvetítői eljárás azért más jellegű folyamat, mint a hatósági eljárások, mert nem hivatali közegben, hanem oldottabb, nyugodtabb légkörben és helyszínen zajlik, emiatt feszültség- és stresszmentesebb, mindemellett költségkímélőbb és időhatékonyabb is.

A beszélgetések, ülések alkalmával a vitában álló felek egymást tiszteletben tartva, egyenlő mértékben és időtartamban megfogalmazhatják, kifejezhetik érzéseiket, elmondhatják álláspontjukat, saját véleményüket, megoldási javaslataikat. A mediációs folyamat végére így remélhetőleg megszületik egy közös értékek és érdekek mentén kidolgozott megállapodás, amely természetesen csak olyan lehet, amely mindkét fél akaratával megegyezik.

A folyamatban való részvétel önkéntes. Tulajdonképpen csak az első alkalmon való részvétel „kötelező”, amikor annyi történik, hogy a mediátor tájékoztatja a feleket a folyamat menetéről, ismerteti az eljárás lépéseit, megválaszolja a kérdéseket, ismerteti a betartandó szabályokat. Ezek ismeretében a felek eldönthetik, hogy részt kívánnak-e venni a további üléseken, azaz magán a mediációs eljáráson.

MIÉRT HATÉKONY A MEDIÁCIÓ?

A konfliktusban érintett felek folyamatban való aktív, motivált részvétele, a közös cél meghatározás, valamint az, hogy a megállapodás kölcsönösen elfogadott, sokkal valószínűbbé teszi annak további betartását is, hiszen önálló szándékkal jön létre. A mindkét fél által jóváhagyott megegyezés betartása sokkal fontosabbá válik az érintettek számára, mintha az külső utasításra, kényszerítésre történe.

Amennyiben létrejön a megállapodás, úgy a további hatósági eljárásokon, bíróság tárgyalásokon nem kell részt venni, ugyanis a mindkét fél által aláírt megállapodást a hatóság elfogadja.

KAPCSOLATÜGYELET

A Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat Család- és Gyermekjóléti Központja biztosítja a kapcsolattartási ügyeletet a Szombathelyi Járásban.

Helyszín: Szombathely, Domonkos u. 5.

Az intézmény által működtetett kapcsolattartási ügyelet nyitva tartása a házirend szerint:

kedd: 16.00-18.00 óráig; csütörtök: 16.00-18.00 óráig; szombat: 9.00-13.00 óráig.

Tel.: +36-94/512-790.

A szolgáltatás igénybevétele térítésmentes.

A speciális szolgáltatás célja és feladata: a válást követően megromlott, vagy egyáltalán nem működő szülő-gyermek kapcsolattartás rendezése, megállapodás kialakításának segítése, láthatás megszervezése, a kapcsolattartáshoz semleges helyszín biztosítása képzett mediátorok segítségével.

Fontos felismerni szülőként, hogy a súlyos, folyamatos, elhúzódó konfliktusos helyzetek nem szolgálják a gyermek érdekét, a harmonikus személyiség kialakulását! A kapcsolatügyi szolgáltatás tehát segítséget jelent a családi kapcsolatok rendezésében, de csak abban az esetben, ha az érintett felek együttműködők.

A kapcsolatügyi mediátorok munkáját szükség esetén további, az intézményen belül nyújtott szolgáltatások egészíthetik ki, illetve segíthetik, így a pszichológiai tanácsadás és az egyéni, pár- és családterápia, melyek térítésmentesen igénybe vehetők.

A mediáció módszerével nyugodt körülmények között az igénybe vevőket segíteni tudják a szakemberek a kapcsolattartás szabályainak közös kialakításában.

A szolgáltatás biztosítása történhet:

- a szülők kérésére,
- gyámhivatali határozat,
- illetve bírósági végzés alapján.

Fontos kihangsúlyozni, hogy a kapcsolatügyi mediáció igénybevétele önkéntes, nincs szükség hozzá bírósági vagy hatósági kötelezésre. Az önkéntes megkeresés esetén eredményesebb a mediáció, hiszen a szülőknek szándékában áll a megegyezés. Megegyező hiányában a hatóság, bíróság rendelkezik a kapcsolattartás rendszerességéről, időpontjairól, időtartamáról, helyéről és módjáról.

Ezekben az esetekben a kapcsolatügyi szolgáltatás az a semleges helyszín, ahol meg tud valósulni a különélő szülővel történő találkozás, együttlét megfelelő szakmai támogatással, segítséggel. A hatóság, bíróság azt is szabályozza, hogy a kapcsolattartás milyen gyakorisággal és milyen módon valósuljon meg.

A hatóság, bíróság döntése szerint a kapcsolattartás formái a kapcsolattartási ügyelet szolgáltatásának igénybevétele – avagy hogyan épül fel a mediációs folyamat?

1. Helyszín biztosítása a gyermek átadására-átvételére.
Ebben az esetben maga a láthatás, a különélő szülővel történő együttlét helyszíne nem az intézmény, kizárólag a gyermek átadásának és átvételének felügyelete történik meg a szolgáltatáson belül.
2. Segített láthatás, melynek során a láthatás helyszíne a kapcsolattartási ügyelet épülete, ahol megfelelő tárgyi feltételekkel ellátott helyiség, játéksarok segíti a tartalmas együttlétet. Ez esetben a különélő szülő kettésben van gyermekével, a gondozó szülő vagy egy másik helyiségben tartózkodik, vagy pedig elhagyja az épületet, és a láthatás végén jön vissza a gyermekért.
A mediátorok segítséget nyújtanak a láthatáshoz a különélő szülő számára, azonban csak akkor avatkoznak be, ha azt a szülő, vagy gyermek kéri, illetve, ha azt indokoltnak látják.
3. Felügyelt kapcsolattartás a rendkívül konfliktusos eseteknél kerül elrendelésre. Ennek során a különélő szülő és a gyermek, illetve mindkét szülő és a gyermek is egy helyiségben tartózkodik, a láthatás a mediátor folyamatos jelenlétében, szoros kontrollja mellett zajlik. A mediátor feladata, hogy segítséget nyújtson a különélő szülő és a gyermek közötti kapcsolat fejlődéséhez, segítse a szülők közötti konfliktus feloldását annak érdekében, hogy a kapcsolattartás akadályai elháruljanak, az érintettek képesé váljanak külső segítség nélkül működtetni a láthatást.

A kapcsolattartási ügyelet elsődleges célja az, hogy a szülők egy idő után képessé váljanak arra, hogy elrendelés és szolgáltatás igénybevétele nélkül tudják működtetni önállóan a gyermek különélő szülővel történő kapcsolattartását.

CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLAT

A család- és gyermekjóléti szolgáltatást az intézmény az alábbi településeken biztosítja:
Szombathely, Bucsú, Csemepeszkopács, Dozmat, Felsőcsatár, Horvátlövő, Narda, Perenye, Pornóapáti, Rábatöttös, Rum, Salköveskút, Sé, Söpte, Szentpéterfa, Tanakajd, Torony, Vasasszonyfa, Vaskeresztes, Vassurány, Vasszécseny, Vasszilvág, Zsenye.

Elérhetőségek:

I. számú Szakmai Egység

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat
9700 Szombathely, Szöllösi stny. 36.
Tel.: + 36 (94) 501-612
Tel. és fax: +36 (94) 501-613
e-mail: szollosi@paloskaroly.hu

II. számú Szakmai Egység

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat
9700 Szombathely, Domonkos u. 5.
Tel.: + 36 (94) 512-790, 512-792,
512-793, 512-796, 512-798
Fax: + 36 (94) 512-791
e-mail: domonkos@paloskaroly.hu

V. számú Szakmai Egység

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat
9700 Szombathely, Kodály Z. u. 4.
Tel. és fax: + 36 (94) 331-375
Tel.: + 36 (94) 501-557
e-mail: olad@paloskaroly.hu; oladgy@paloskaroly.hu

CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT

Működési területe: **Szombathelyi Járás.**

Elérhetősége:

II. számú Szakmai Egység

Család- és Gyermekjóléti Központ
9700 Szombathely, Domonkos u. 5.
Tel.: + 36 (94) 512-790, 512-794, 512-795, 512-797
Fax: + 36 (94) 512-791
e-mail: gyermekjoletikozpont@paloskaroly.hu